

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 19Ek/643/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124266795
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Silvia Turzová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6124266795.2

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava-Staré Mesto, práv. zast.: JUDr. Katarína Hegedúšová, IČO: 42 185 190, so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava-Karlova Ves, proti povinnému: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. A. XX, XXX XX D. A., o vymoženie pohľadávky vo výške 926,97 Eur s príslušenstvom, o sťažnosti oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 19Ek/643/2024 zo dňa 09. 04. 2024, takto

rozhodol:

Súd uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 19Ek/643/2024 zo dňa 09. 04. 2024 zrušuje a vec vracia vyššej súdnej úradníčke na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 19Ek/643/2024 zo dňa 09. 04. 2024 vyššia súdna úradníčka návrh oprávneného na vykonanie exekúcie v zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 písm. f) bod 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“) zamietla, keď dospela k záveru, že rozhodnutie predložené v tomto exekučnom konaní ako exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať. Vychádzajúc z podaného návrhu na vykonanie exekúcie a jeho príloh exekučný považovala za nesporné, že oprávnený navrhuje vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku vydaného v spotrebiteľskom spore, pretože predmetom rozhodcovského konania bol spor zo Zmluvy o úvere, ktorú uzatvorili oprávnený a povinný dňa 07. 10. 2010 a ktorú vyhodnotila ako zmluvu spotrebiteľskú. Po preskúmaní veci vyššia súdna úradníčka konštatovala, že rozhodcovská zmluva svojim obsahom napĺňa neprijateľnosť zmluvných podmienok. Z predloženej rozhodcovskej zmluvy mal súd za preukázané, že spotrebiteľ nemal možnosť výberu medzi rozhodcovskými a všeobecnými súdmi, čo možno považovať za neprijateľné zmluvné podmienky. Zo znenia rozhodcovskej doložky vyplýva, že spory medzi účastníkmi zmluvného vzťahu musia byť riešené len v rozhodcovskom konaní a nie aj v súdnom konaní. Ten sleduje riešenie sporov práve v rozhodcovskom konaní, čo je aj dôvod, pre ktorý rozhodcovskú doložku naformuloval. O doložku, ktorá vyžaduje, aby spotrebiteľ riešil spory výlučne v rozhodcovskom konaní ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Dôsledkom rozhodcovskej doložky, ktorá je svojou podstatou taktiež spotrebiteľskou zmluvou je, že spotrebiteľovi je odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá voči spotrebiteľovi žalobu na ním vopred vybranom rozhodcovskom súde. Tu súd prvej inštancie zdôrazňuje, že znenie rozhodcovskej doložky neodporuje síce doslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby predmetné ustanovenie dodržané nebolo, teda zákon obchádza (in fraudem legis). V prípade sporu platí, že predpokladanú znalosť obchodných podmienok treba preukázať, pričom dôkazné bremeno zaťažuje toho účastníka, ktorý sa znalosti týchto podmienok dovoláva. Spotrebiteľ si tak rozhodcovskú doložku osobitne nevyjednal a mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa

všetkým zmluvným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ. Takto koncipovaná rozhodcovská doložka tak spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa a treba ju označiť za neprijateľnú v zmysle generálnej klauzuly obsiahnutej v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. 12. 2014. Konštatovala, že nedostatok právomoci rozhodcovského súdu v danom konaní odvíjajúci sa od neplatnosti rozhodcovskej doložky má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku, čo spôsobuje, že predmetný rozhodcovský rozsudok je nulitným právnym aktom a nemožno ho považovať za spôsobilý exekučný titul podľa ustanovenia § 45 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadí sa na neho akoby neexistoval (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 MCdo 20/2008 zo dňa 22. 04. 2009). Vyššia súdna úradníčka preto návrh oprávneného na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 3 písm. f) bod 1 Exekučného poriadku (z dôvodu, že rozhodcovská zmluva nespĺňa podmienky podľa osobitných predpisov) v celom rozsahu zamietla.

2. Proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na vykonanie exekúcie podal oprávnený včas sťažnosť a žiadal, aby Okresný súd Banská Bystrica napadnuté uznesenie zrušil. Sťažnosť odôvodnil tým, že napadnuté uznesenie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Poukázal na to, že je nepochybné, že rozhodcovská zmluva, dohodnutá medzi oprávneným a povinným je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Už len z tohto pohľadu rozhodcovská zmluva nevyžaduje od povinného, aby spory s oprávneným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Oprávnený odmieta akékoľvek argumenty, ktoré majú evokovať stav, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, nakoľko rozhodcovská zmluva nie je uzatváraná vždy. V prípade predmetnej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú podmienku, v prípade ktorej nemôže ísť o podmienku neprijateľnú v zmysle naznačovanom povinným. Navyše z dôvodu existencie samostatného dokumentu má dlžník/klient (v tomto prípade povinný) na výber, či sa rozhodcovského konania zúčastní, alebo nie. Oprávnený je presvedčený, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne, v zmysle platných právnych predpisov (v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy) a nemožno mať teda žiadne pochybnosti o jej legitímnosti. Oprávnený si navyše dovoľuje konštatovať, že prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Možnosť mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru (avšak oprávnený popiera, že by sa v danom prípade jednalo o spotrebiteľa a o spotrebiteľský úver v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch) vyplýva jednoznačne z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. r) pôvodného Zákona o spotrebiteľských úveroch (zákon č. 258/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov), ako aj aktuálne účinného ustanovenia § 9 ods. 2 písm. v) Zákona o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (zákon č. 129/2010 Z.z. v znení zákona č. 394/2011 Z.z.), ktoré jednoznačne umožňujú mimosúdne riešenie sporov zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere.

3. Podľa § 202 ods. 1 druhá veta Exekučného poriadku, sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

4. Podľa § 200 Exekučného poriadku, na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentrácii a intervencii sa nepoužijú.

5. Podľa § 239 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť. Sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

6. Podľa § 248 CSP, o sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie.

7. Podľa § 250 ods. 2 CSP, ak je sťažnosť dôvodná, súd napadnuté uznesenie zruší alebo zmení, v prípade zrušenia uznesenia je súdny úradník viazaný právnym názorom súdu.

8. V dôsledku podanej sťažnosti zo strany oprávneného súd prvej inštancie vec prejednal v medziach daných ustanoveniami §§ 239 a nasl. CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi sťažnosti a postupom bez nariadenia pojednávania (§ 202 ods. 1

Exekučného poriadku) dospel k záveru, že sťažnosť oprávneného je dôvodná, a preto napadnuté uznesenie zrušil.

9. Po preskúmaní obsahu exekučného spisu a napadnutého uznesenia sťažnostný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie vyššej súdnej úradníčky je nepreskúmateľné, pretože vychádza z nesprávne zisteného skutkového stavu. Vyššia súdna úradníčka svoje rozhodnutie založila na skutočnosti, že zmluvný vzťah medzi oprávneným a povinným bol vzťahom spotrebiteľským. K uvedenému poukázala na to, že v predloženej zmluve o úvere zo dňa 07. 10. 2010 bol povinný označený menom, priezviskom, adresou trvalého bytu, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu. Z napadnutého uznesenia však nevyplývajú žiadne právne úvahy vyššej súdnej úradníčky ohľadom skutočnosti, že povinný bol zmluve o úvere zo dňa 07. 10. 2010 označený aj ako fyzická osoba – podnikateľ, keď súčasne bol označený obchodným menom, miestom podnikania, IČO-m a číslom živnostenského oprávnenia a zároveň, z obsahu zmluvy vyplýva, že úver bol povinnému poskytnutý na účely „podnikania.“ Sťažnostný súd navyše lustráciou v živnostenskom registri zistil, že povinný mal v čase uzatvárania zmluvného vzťahu oprávnenie na výkon podnikateľskej činnosti. Vzhľadom na uvedené tak sťažnostný súd musí konštatovať nepreskúmateľnosť rozhodnutia vyššej súdnej úradníčky, keď vyššia súdna úradníčka sa nezaoberala so všetkými vo veci relevantnými skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie o návrhu na vykonanie exekúcie.

10. Zároveň, na podklade dosiaľ vykonaného dokazovania sťažnostný súd musí konštatovať aj nesprávne právne posúdenie veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových (procesných) zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových (procesných) záverov vyvodil nesprávne právne závery. V danom prípade vyššia súdna úradníčka vec na základe skutkového stavu, ktorý vyplýva z obsahu spisu nesprávne právne posúdila. Vychádzajúc z obsahu predložených listinných dôkazov totiž sťažnostný súd musí toho času konštatovať záver, že Zmluvu o úvere zo dňa 07. 10. 2010 nemožno považovať za zmluvu spotrebiteľskú z dôvodu, že zmluvný vzťah sa javí ako uzatvorený medzi podnikateľmi, a teda sa riadil ustanoveniami zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v platnom znení. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je možné uzavrieť, že zmluvný vzťah, ako aj návazné rozhodcovské konanie nemá spotrebiteľský charakter, ale obchodno-právny. V dôsledku uvedeného tak v danom prípade nie je možné aplikovať právne normy vzťahujúce sa na ochranu spotrebiteľa. O spotrebiteľský vzťah sa totižto jedná, ak je zmluva uzatvorená medzi dodávateľom so spotrebiteľom, pričom spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Rovnako je nutné uviesť, že po uzatvorení zmluvy nemôžu subjekty meniť jednostranne charakter zmluvného vzťahu a v prípade, že peňažné prostriedky boli zo strany povinného použité na iný účel ako boli poskytnuté, táto skutočnosť tiež nezakladá dôvod na zmenu právneho vzťahu z obchodno-právneho na spotrebiteľský.

11. Práve v nadväznosti na nespotebiteľský charakter rozhodcovského rozsudku sp. zn. SR 04833/10 zo dňa 11. 06. 2010 vydaného Stálym rozhodcovským súdom, ktorý je exekučným titulom, sťažnostný súd dopĺňa, že je dlhodobo judikované, že exekučný súd nie je oprávnený skúmať právomoc rozhodcovského súdu (rozhodcu) na vydanie rozhodcovského rozsudku v nespotebiteľskej veci, čo potvrdzujú najmä posledné rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky v obdobných veciach, napr. sp. zn. II. ÚS 300/2018, sp. zn. II. ÚS 395/2019, sp. zn. IV. ÚS 22/2020, sp. zn. I. ÚS 265/2020, sp. zn. IV. ÚS 282/2020, sp. zn. II. ÚS 298/2020, nález ÚS SR IV. ÚS 139/2021 - 81 z 13. júla 2021, či nález ÚS SR II. ÚS 43/2022 z 24. mája 2022.

12. V nadväznosti na vyššie uvedené tak súdu prvej inštancie neostávalo iné než sťažnosťou napadnuté uznesenie vyššej súdnej úradníčky podľa § 250 ods. 2 CSP zrušiť a vec jej vrátiť v celom rozsahu na ďalšie konanie. Úlohou vyššej súdnej úradníčky v ďalšom priebehu konania tak bude opätovne preskúmať návrh na vykonanie exekúcie a jeho prílohy za účelom zistenia zákonných predpokladov na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom pri opätovnom rozhodovaní je vyššia súdna úradníčka viazaná vyššie uvedenými právnymi závermi sťažnostného súdu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP).

Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).

(§